

TAALBELEIDSEXPERT: SESSIE 2



Krachtige taalleeromgeving

Sophie Stroobants

Planning schooljaar 2016-2017

- 3 Vaardigheidstrainingen rond coaching voor taalbeleidsteams (schooloverstijgend)
 - Deel 1: maandag 21/11/2016
 - Deel 2: maandag 20/02/2017
 - Deel 3: maandag 8/05/2017

- Procesbegeleiding voor taalbeleidsteams (schooloverstijgend)
 - Maandag 23/01/2017

- 4 Schoolspecifieke bijeenkomsten + begeleiding op afstand
 - Inplannen doorheen het traject!

Taalbeleidsexpert

- Sessie 1: Implementatie voorbereiden
- **Sessie 2: Krachtige taalleeromgeving**
- Sessie 3: Visie ontwikkelen en communiceren
- Sessie 4: Taalbeleidsplan
- Sessie 5: Visie realiseren
- Sessie 6: Institutionaliseren

Werksessies

- **Leerkrachtenstijl kleuter + terugkomsessie**
- **Leerkrachtenstijl lager + terugkomsessie**
- **Talensensibilisering kleuter/lager + terugkomsessie**
- Differentiatie lager + terugkomsessie

Taalbeleidsexpert

■ Aanpak van het traject:

Ervaar elke oefening en ontdek de **bouwstenen van een taalbeleid**. De transfer naar je school maken we telkens na de oefeningen.



Stap voor stap leer je **hoe** je een taalbeleid op poten zet.

Doelstellingen van vandaag

■ Herhaling sessie 1: Implementatie voorbereiden

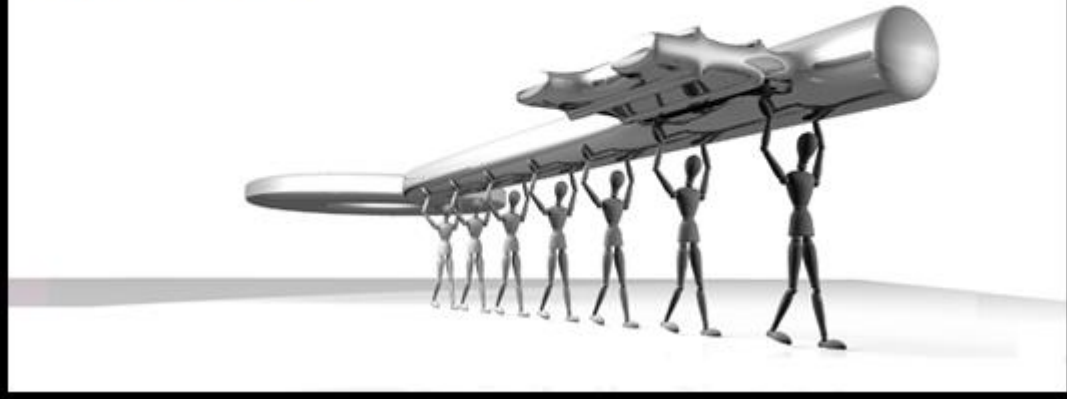
- Noden detecteren en focus kiezen
- Een blik werpen op het huidig taalbeleid
- Een taalbeleidsteam samenstellen

■ Een taalbeleidsexpert met visie!

- Doelenbewustzijn
- Principes taalverwerving
- Krachtige taalleeromgeving → Concreet

Herhaling sessie 1: Implementatie voorbereiden

Een goede voorbereiding is de sleutel tot succes!



Taalbeleid

■ Wat?

Beleid voeren met het hele team over taal

■ Waarom?

Onderwijs voor onze leerlingen verbeteren

■ Voor wie?

Voor de leerlingen

■ Waarover?

Over doelen, klasklimaat, taken, ondersteuning, evaluatie, partners, ...

■ Hoe?

Herhaling sessie 1: taalbeleidscirkel



Nood bepalen

- Op welk vlak zijn volgens jullie de noden van de kinderen het hoogste?

Lager		Kleuter	
Spreeken		Spreeken	
Luisteren		Luisteren	
Schrijven		Schrijven	
Lezen		Lezen	

- Nood bepalen

- Vanuit de buik



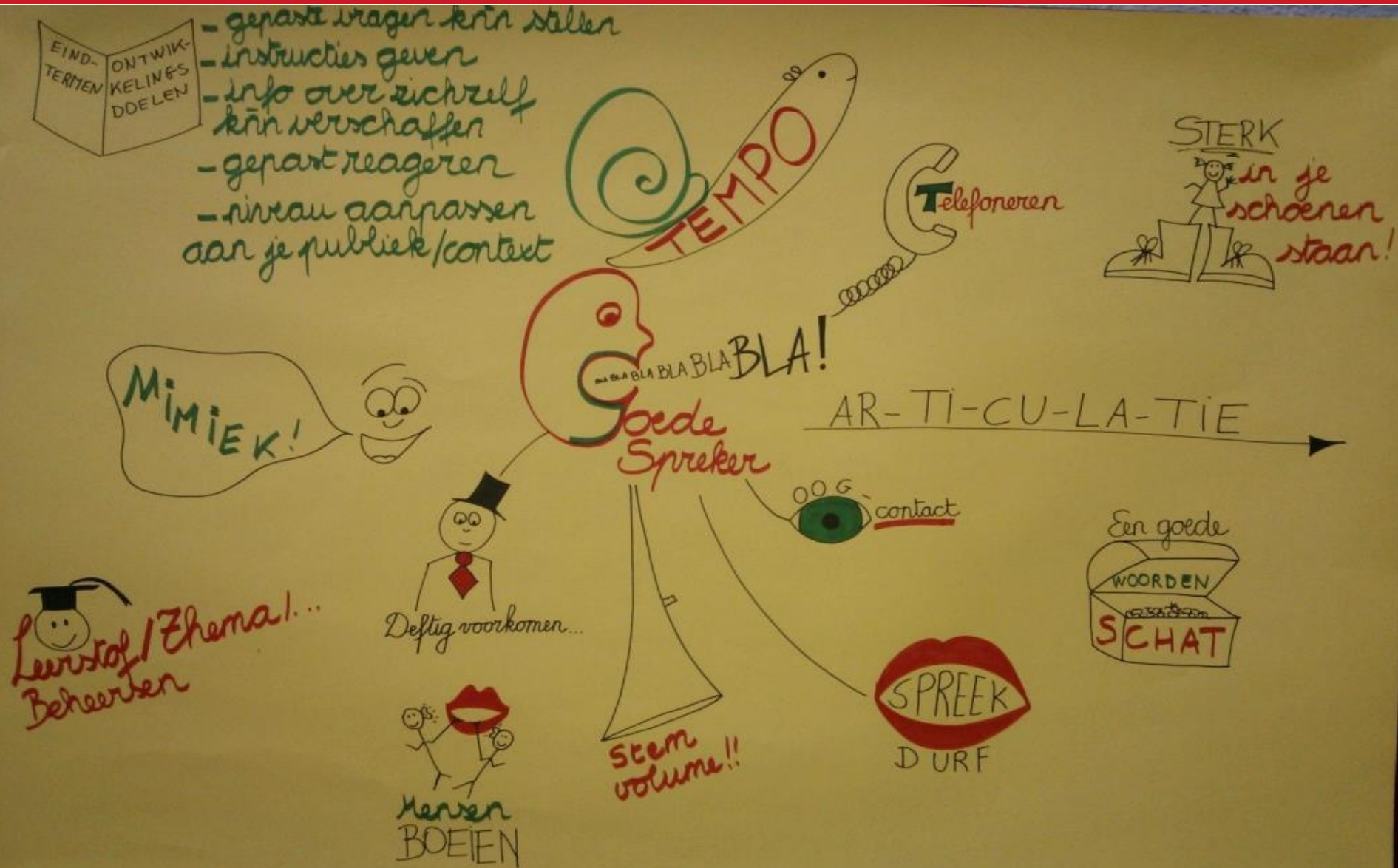
- Op basis van ET/OD
- Evaluatie-instrumenten, doorlichtingsverslag, MDO's ...

Nood bepalen



Stippe Stap, Genk

Nood bepalen - Visie



Van nood naar ambitie

■ Formuleer een ambitie

- Wat willen we echt bereiken met onze leerlingen?
- Waar willen we voor gaan?



Tip: Ambitie is

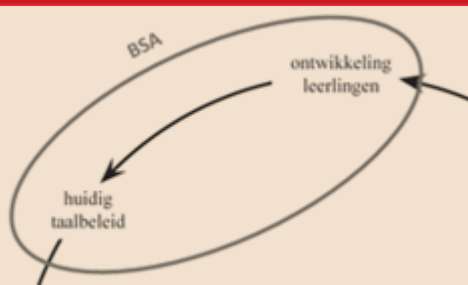
WEL

- Positieve formulering van de nood
- Concreet doel op leerlingniveau
- Met aandacht voor zowel kennis, vaardigheden en attitudes
- Duidelijk en vlot leesbaar voor het hele team

NIET

- Letterlijke vertaling van de ET/OD
- Actie

Huidig taalbeleid



Opdracht:

Duim: Waar zijn wij al goed in?

Wijsvinger: Wat plannen we nog in de toekomst?

Middenvinger: Wat willen we zeker niet? Wat zijn onze valkuilen?

Ringvinger: Waar blijven we trouw aan? Wat hebben we al gedaan en willen we zeker behouden?

Pink: Waarin willen we zeker nog groeien?

Kernteam Taalbeleid

Wat?

- **visieontwikkeling** met het team begeleiden en de visie laten leven
- het team ondersteunen in het opstellen van een **taalbeleidsplan**
- het team **coachen en motiveren** bij het uitvoeren van het taalbeleidsplan
- de doelstellingen en acties uit het taalbeleidsplan **evalueren**
- het taalbeleid **institutionaliseren**, bv. in het personeelsbeleid.

Kernteam Taalbeleid

Wie?

- beslissingskracht hebben op school (meestal de directeur)
- uit het KO en het LO
- beroepservaring in de klas
- gewaardeerd omwille van deskundigheid
- toegankelijk en vlot
- inhoudelijke knowhow ((taal)didactiek, differentiatie...)
- open staan voor vernieuwing
- positief ingesteld staan tegenover directie, leerkrachten en leerlingen: hoge verwachtingen hebben op de drie niveaus.

Tussentijdse opdracht: uitwisseling

Laat de nood zien!

■ Maak een beginsituatieanalyse

■ Kies een gepaste werkvorm voor jouw school.

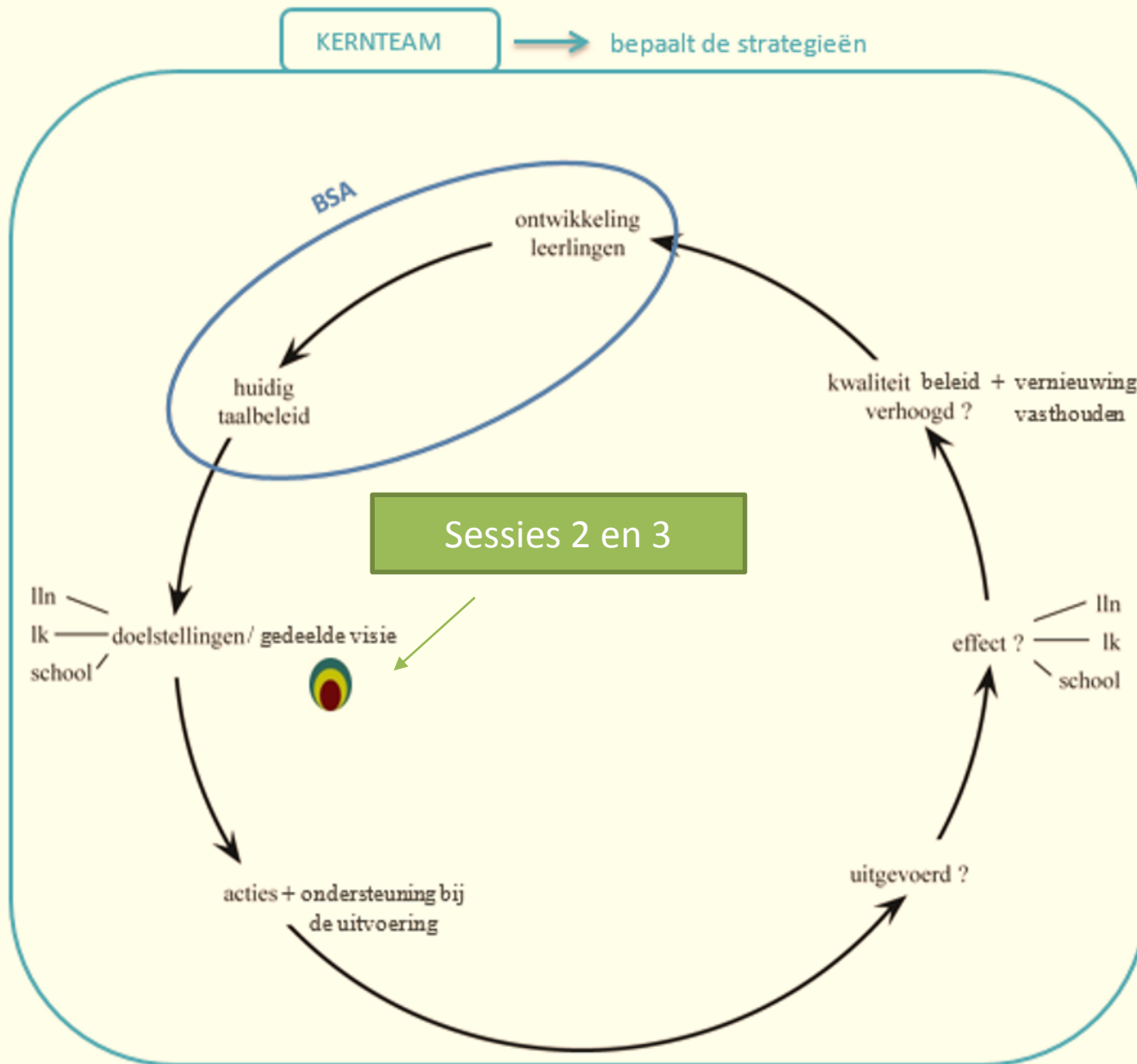
- Teambevraging
- 5-vingermethodiek
- Placemat
- Cirkeltechniek

■ Maak een selectie uit de 12 vragen i.v.m. taalbeleid.

Een taalbeleidsexpert met visie



Ontwikkel visie



Ontwikkel visie

- 3 grote stappen in de richting van een visie:

Wie zit er in mijn klas/school?

Doelenbewustzijn

Wat moet
een leerling
kunnen met
taal?

Principes taalvererving

Hoe leert
een kind
taal?

Krachtige taalleeromgeving

Hoe ziet mijn
klas/school
eruit, zodat
een kind
optimaal taal
kan leren?

Ontwikkel visie

■ Eerste stap

Wie zit er in mijn klas/school?

Doelenbewustzijn

Wat moet
een leerling
kunnen met
taal?

Principes taalvererving

Hoe leert
een kind
taal?

Krachtige taalleeromgeving

Hoe ziet mijn
klas/school
eruit, zodat
een kind
optimaal taal
kan leren?

Een goede schrijver kan...

- Ervaren dat bij schrijven verschillende factoren een rol spelen
 - Handschrift verzorgen (A)
 - Overschrijven van schriftelijk aangeboden info (V)
 - Wil en durf bezitten (A)
- Plezier hebben aan schrijven (A)
- Begin – midden – einde van een verhaal (K)
- Rekening houden met spellingsregels (K + A)
- Verschillende soorten teksten kunnen schrijven (stripverhaal, fantasieverhaal, ...) (V)

Doelenbewustzijn

- De overgang van ontwikkelingsdoelen naar eindtermen
 - Lees de doelstellingen.
 - Welke doelstellingen vinden jullie dat de leerlingen bereikt moeten hebben aan het begin van het eerste leerjaar?

Doelenbewustzijn: hoe bereiken?

- ...
- Inleiding bij de leerplannen
- Turven hoeveel keer een doelstelling aan bod komt in een thema.
- Doelen bij de vragen in een toets formuleren.
- Wat moet een goede ... kunnen?
- ET concretiseren per graad
- Moeilijk te bereiken OD en ET
- Overgang van OD naar ET

Ontwikkel visie

■ Tweede stap

Wie zit er in mijn klas/school?

Doelenbewustzijn

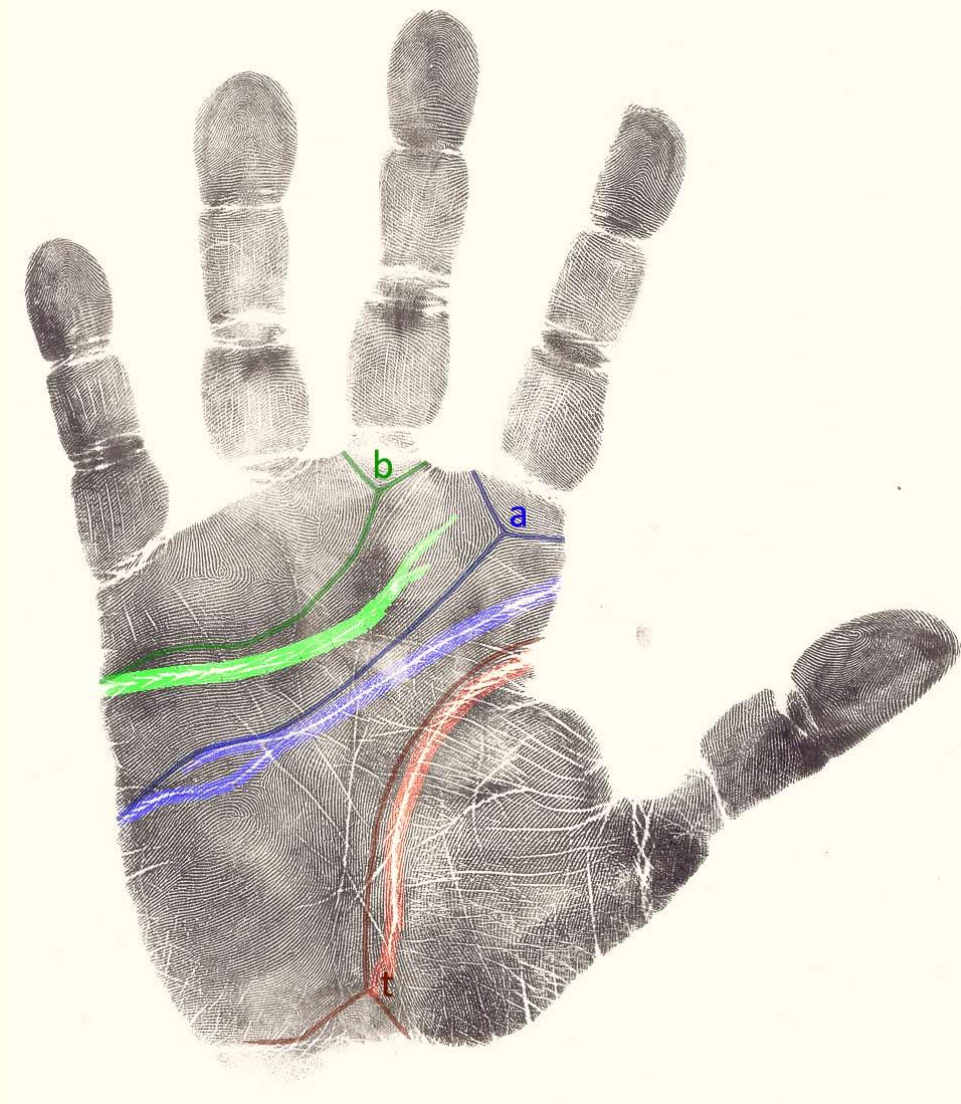
Wat moet
een leerling
kunnen met
taal?

Principes taalvererving

Hoe leert
een kind
taal?

Krachtige taalleeromgeving

Hoe ziet mijn
klas/school
eruit, zodat
een kind
optimaal taal
kan leren?



Groepswerk taalverwerving – deel 1

- Bekijk het bundeltje en formuleer inzichten voor jullie team

1. De krachtige leeromgeving: het model voor (taal)leren

- Onderzoek Machteld Verelst
- Model 3 cirkels

[toegepast]

2. Het taalverwervingsproces

- Taalverwervingsproces (schema Joey)
- Cartoons

[toegepast]

3. Meertalige taalontwikkeling

- Ijsberg + duur tweedetaalverwerving
- Grafiek
- Citaten van prof. Van den Branden en prof. Van Avermaet

[theoretisch]

4. Verloop taalontwikkeling

- Strookjes en foto's taalontwikkeling
- Fasen taalontwikkeling

[toegepast]

5. Artikel taalverwerving

- Verschillende stukken van het artikel van Kris Van den Branden over het verloop van taalverwerving

[theoretisch]

Groepswerk taalverwerving – deel 2

- Leg aan je nieuwe groepje uit welke inzichten je meeneemt uit het eerste deel
- Noteer de inzichten van de anderen
- Terugkoppeling: onze gemeenschappelijke krachtlijnen

Transfer naar school

■ Handleestaak

■ Hoekenwerk

1. De krachtige leeromgeving: het model van (taal)leren
2. Het taalverwervingsproces
3. Meertalige taalontwikkeling
4. Verloop taalontwikkeling
5. Artikel taalverwerving

- Hoe zou deze oefening verlopen in je team?
- Komen ze tot de inzichten die je wil opbouwen?
- Verwacht je moeilijkheden? Welke?

Ontwikkel visie

■ Derde stap

Wie zit er in mijn klas/school?

Doelenbewustzijn

Wat moet
een leerling
kunnen met
taal?

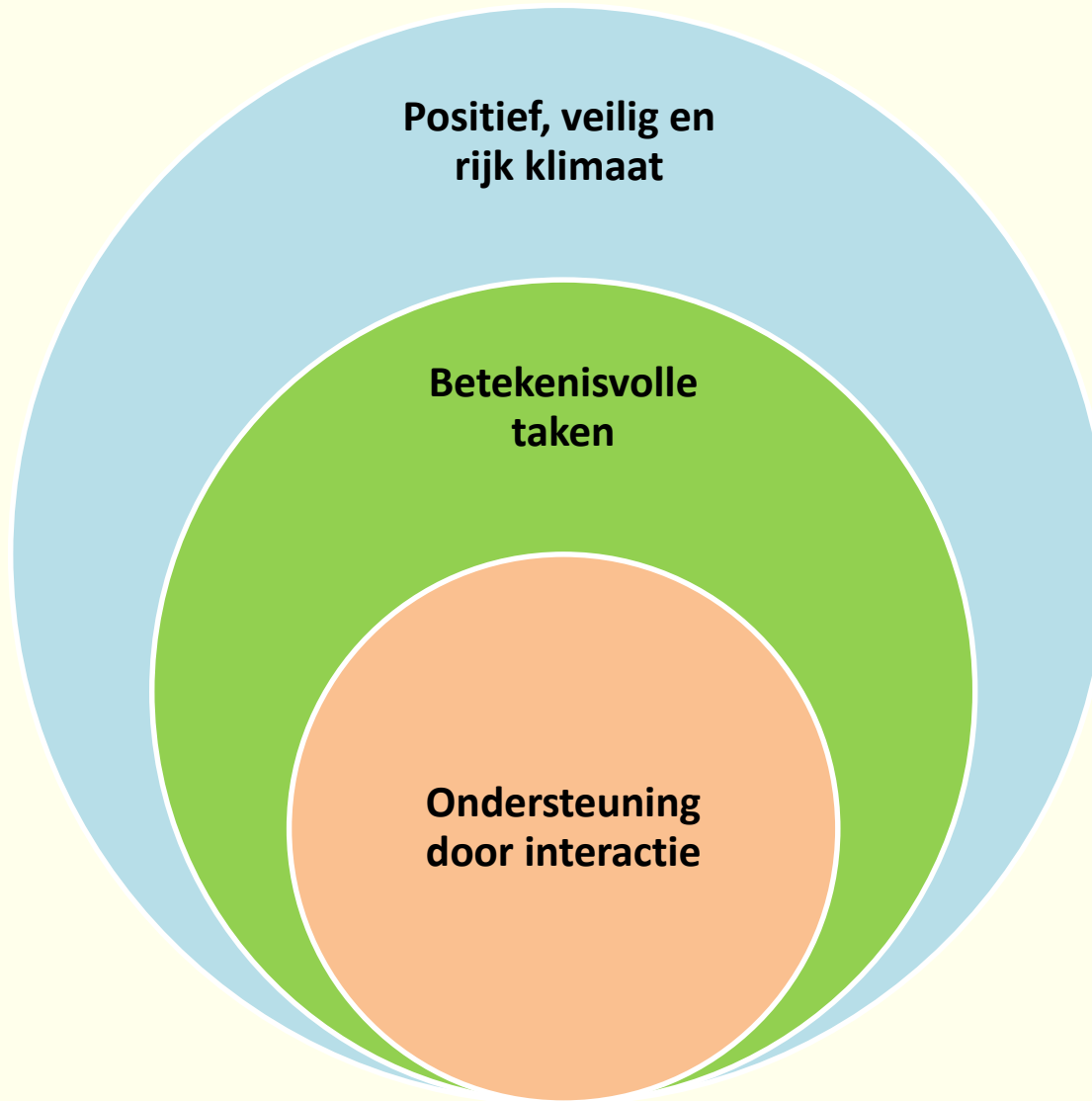
Principes taalvererving

Hoe leert
een kind
taal?

Krachtige taalleeromgeving

Hoe ziet mijn
klas/school
eruit, zodat
een kind
optimaal taal
kan leren?

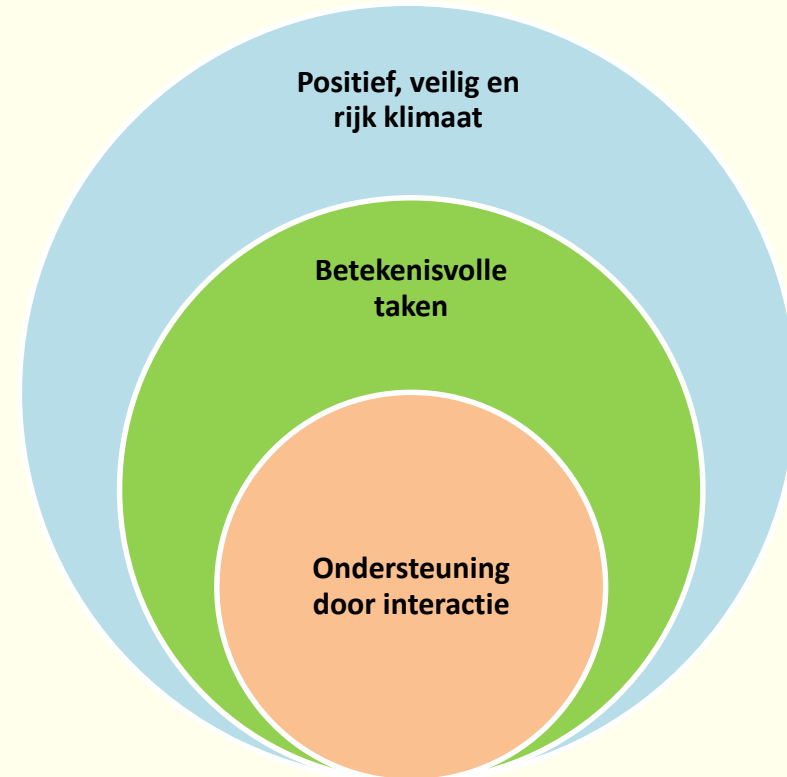
Krachtige (taal)leeromgeving



Tussentijdse opdracht

■ Wat betekent dit concreet in de klas?

- Positief, veilig en rijk klimaat
- Betekenisvolle taken
- Ondersteuning door interactie



Volgende sessie

- **Wanneer?** 11 december '15
- **Om hoe laat?** Van 9u30 tot 12u30
- **Waar?** Scheppersinstituut
- **Waarover?**
 - Visie ontwikkelen rond goed taalvaardigheids-onderwijs met het team
 - Van reflectie naar actie
 - Van actie naar reflectie

Dropbox

Alle documenten vind je terug op Dropbox.



Login: taaltrajectmechelen@hotmail.com

Wachtwoord: Schooljaar20152017

Contactgegevens

www.cteno.be

Sophie Stroobants

Centrum voor Taal en Onderwijs

Blijde Inkomststraat 7 bus 3319

3000 Leuven

016/37.35.75

sophie.stroobants@kuleuven.be